

ЕЛЕКТРОННІ СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ЧИТАННЯ

Використання електронних ресурсів для формування читацької компетентності

Олег СУХОВІРСЬКИЙ, канд. пед. наук, доцент
кафедри природничо-математичних дисциплін,
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія

Інформатика як шкільна дисципліна відкриває широкі можливості для впровадження інтегрованого навчання. Пошук інформації, оформлення і презентування результатів досліджень нерідко відбувається за допомогою інформаційно-комунікаційних засобів. Для читання книжок також можна послуговуватися спеціальними програмами й пристроями.

Тож поговоримо про можливості електронних ресурсів у формуванні навички читання й розширенні світогляду молодших школярів.

Нині частина дітей замість традиційних підручників використовує їхні електронні аналоги. Планшет або електронна книжка суттєво зменшує масу школярського рюкзака й при цьому може містити, крім підручників, ще й різноманітну довідкову й художню літературу. До того ж електронні книжки надають додаткові можливості для пошуку фрагментів тексту, використання цитат, створення закладок.

За чинною навчальною програмою з інформатики **у 3-му класі** в розділі “Текст” передбачено вивчення середовищ для читання текстів. Отже, у дітей мають бути сформовані уявлення про особливості роботи в цих середовищах і вміння використовувати документи, цитати, закладки в освітній діяльності.

У 4-му класі акценти в програмі зміщуються у бік віртуальних бібліотек. Учні мають навчитися шукати літературу, впорядковувати її, користуватися основними можливостями середовищ для читання текстів.

Обидві **програми НУШ** також звертають увагу педагогів на необхідність формування зазначених вище вмінь. Зокрема у програмі, розробленій під керівництвом Р. Шияна, цифрове середовище й електронні пристрої розглядають як засоби для розв’язування життєвих задач (читає електронні тексти, додає до них позначки і закладки). У програмі, підготовленій за очільництва О. Савченко, йдеться про те,

що учні 3-го класу мають орієнтуватися в середовищах для перегляду зображень, читання текстів, слухання музики, мають уміти створювати закладки в тексті, виділяти цитати, користуватися віртуальними бібліотеками.

Використання середовищ для читання при роботі за методичною системою “Щоденні 5”

Ще більшої ваги вивчення середовищ для читання набуває в умовах упровадження інтегрованого навчання й **методичної системи “Щоденні 5”**, яку нині активно використовують у Новій українській школі. Майже на кожному етапі такої діяльності учні можуть послуговуватися гаджетами, за допомогою яких зручно не тільки читати, а й відстежувати у творі певні задані події чи добирати цитати для розповідей.

На першому етапі “*Читання для себе*” учні можуть обирати книжки. Учитель готує добірку книжок, завантажує їх у середовище для читання та формує електронну бібліотеку чи “поличку”. Молодші школярі у своєму виборі можуть виходити за межі пропонуваного вчителем списку, тоді його варто розширити й доповнити.

До списку насамперед варто включати ті книжки, які рекомендовано для вивчення у початковій школі.

Однак до нього, за бажанням педагога, батьків чи й самих учнів, можна додати також інші літературні джерела.

На початку впровадження методичної системи “Щоденні 5” на безпосереднє вправління у читанні відводять незначну частину уроку. Решту часу використовують для проведення базових уроків. Якщо у ході опанування навчальних дисциплін педагог відводить час на читання, то в такі моменти доцільно також формувати навички використання електронних книжок і гаджетів для читання.

Після читання впродовж визначеного часу варто запропонувати учням кілька завдань для перевірки сприйняття й усвідомлення прочитаного. Для самоперевірки розуміння прочитаного й підкріплення своїх відповідей аргументами учні можуть користуватися системами пошуку по тексту й електронними закладками.

На етапі “Письмо для себе” учні письмово висловлюють свої думки. При цьому вони використовують різне приладдя, прикрашають свої тексти наліпками, візерунками тощо. Під час такої діяльності електронні книжки не застосовують.

Цікаву роботу учнів у середовищі для читання можна організувати на етапі “Читання для когось”. Діти об’єднуються в пари й читають книжки одне одному, а потім за їхнім змістом виконують підготовлені педагогом завдання, спрямовані на усвідомлення прочитаного. Так, діти можуть відповідати на запитання за змістом книжки, добирати цитати, переказувати тощо.

Використовувати гаджети зручно й на етапі “Слухання”. Учні можуть прослухати текст, який читає педагог чи однокласник, або ж скористатися аудіофайлом з електронної книжки.

Є також засоби для комп’ютерного озвучування тексту. Але їх використовують у край рідко, оскільки голос звучить до певної міри механічно, безбарвно і складний для сприйняття дитиною.

На етапі “Робота зі словами” відбувається вправління у написанні слів, їх доборі й уживанні в мовленні, введення у письмове мовлення синонімів, антонімів тощо.

У системі “Щоденні 5” досить багато уваги приділяють самостійному пошуку учнями слів у словниках та самоперевірці правильності їх написання. Оскільки електронні книжки й середовища для читання нерідко мають інтегровані словники, це дає змогу перевірити правильність написання слова, спрощує його пошук і скорочує витрати часу. На цьому етапі можна послуговуватися пошуком в Інтернеті для з’ясування значення невідомих слів.

Опанування середовища для читання природно відбувається також у межах мовно-літературної освітньої галузі. Невелику частину уроку доцільно присвятити навчанню методам роботи з відповідними програмами, а решту часу діти читають, виконують завдання, обговорюють прочитане.

Мал. 1. Електронна полиця у програмі Cool Reader

Бібліографія

ЧИТАННЯ ЯК ЗАДОВОЛЕННЯ І ПОТРЕБА

Аби привернути увагу дітей до книжки, популяризувати читання, скористайтеся цікавими ідеями, які було подано в “УПШ”, 2019, № 7.

У статті автор розкриває особливості залучення дітей до пошуку й застосування інформації, поданої у творі. Демонструє, як виховувати в учнів позитивне емоційно-ціннісне ставлення до читання, формувати вміння читати вдумливо і моделювати описані у тексті ситуації, як зацікавити пошуком відповіді на проблемне питання.

Замовляйте попередні номери журналу на сайті

UPSH.COM.UA

ЕМОЦІЇ І ПОЧУТТЯ — тема грудневого випуску журналу

“Учитель початкової школи” (2019, № 12)

У цьому номері ви знайдете відповіді на такі актуальні запитання:

- Що таке емоційний інтелект?
- Як формувати здатність усвідомлювати й контролювати свої емоції?
- Чи кожен дошкільник емоційно готовий до навчання у школі?
- Як формувати у дошкільників позитивно емоційне ставлення до навчання?
- Які арт-педагогічні технології допоможуть учню подолати агресію?
- За допомогою яких прийомів можна вийти зі щоденних проблемних ситуацій, що трапляються у школі?
- Які чинники впливають на формування моделей вираження емоцій і почуттів?
- Як розкрити учням сутність соціокультурних ролей чоловіка і жінки?
- За допомогою яких прийомів мотивувати дітей до навчання?
- Як у ході спортивно-розважального свята виховувати відповідальне ставлення до здоров'я?

Щоб гарантовано отримати тематичний номер “УПШ”,
завчасно оформіть передплату на сайті jmil.com.ua або на пошті.

Передплатний індекс журналу — 89869

У пригоді педагогам також стане
тематичний випуск
“ПІЗНАЮ ТА ВІДЧУВАЮ”
журналу “Джміль” (2016, № 1)

Замовте видання у редакції:

 (067) 504 5022

 books@dsvvit.com.ua